

دکتر شهید محمدعلی فیاض بخش

نشانی: **مناطقه ۱۲**
حداصل خیابان خیام و وحدت اسلامی

بیشتر بشناسیم: پزشک و نخستین رئیس سازمان بهزیستی ایران و از اعضای کابینه شهید محمد علی رجایی بود که در حادثه تروریستی بم‌گذاری دکتر حزب جمهوری اسلامی به شهادت رسید. یک خیابان و یک بیمارستان در تهران به نامش مزین شده است.

اماکن دیدنی محدوده این خیابان کجاست؟

بوستان شهر: باغ پرندگان و وسایط پرندنگری، آکواریم پارک شهر، دریاچه مصنوعی و شهربازی از امکانات این بوستان است. کتابخانه عمومی این بوستان هم کهن‌ترین، بزرگ‌ترین و مجهزترین کتابخانه عمومی پایتخت محسوب می‌شود.

موزه صلح تهران: در خیابان فیاض بخش ضلع شمالی بوستان شهر قرار دارد. اصلی‌ترین هدف ساخت این موزه ترویج فرهنگ صلح میان مردم ایران و جهان است. راهنمای موزه کسانی هستند که به نوعی از جنگ و سلاح‌های شیمیایی آسیب دیده‌اند.

روز هفتم

۴

مومیایی در بخش دیرین انسان‌شناسی

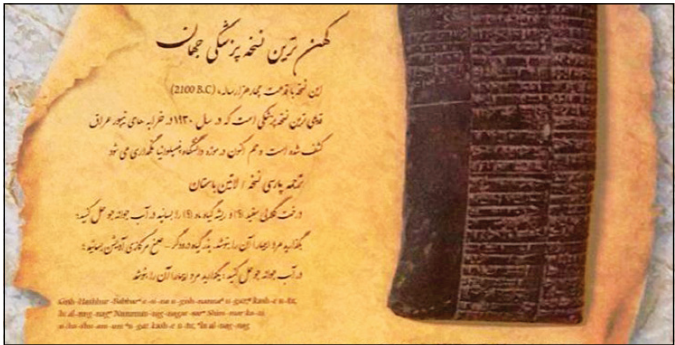
بخش دیرین انسان‌شناسی در موزه، به نمایش دوره پیش از تاریخ انسان اختصاص دارد. زندگی انسان در دوره‌های پارینه‌سنگی، میان‌سنگی، نوسنگی، مس‌سنگی و دوره بعد از اختراع خط در این بخش بررسی شده است. مهم‌ترین اثری که می‌توانید در این بخش تماشا کنید، مومیایی طبیعی زنی ۶۵ساله است که بین ۷۰۰ تا ۹۰۰سال پیش تعلق دارد و در یزد کشف شده است. اثر دیگر هم برای ۵هزار سال قبل متعلق به جمجمه دختری ۱۳ساله است که جراحی روی آن صورت گرفته و در شهر سوخته زابل کشف شده است.

سیری در چشم پزشکی نوین ایران

تاریخچه علم پزشکی نشان می‌دهد که بیشترین پیشرفت پزشکان اسلامی نسبت به پزشکان یونانی، در رشته چشم‌پزشکی بوده است. غرفه چشم پزشکی موزه ملی تاریخ علوم پزشکی شامل اسناد، ابزار کار و لوازم شخصی پروفیسور شمس، بنیانگذار چشم پزشکی نوین در ایران است. او سال ۱۲۸۳ در تهران به دنیا آمد. نخستین فعالیت پروفیسور شمس پس از پایان تحصیلات در فرانسه و بازگشت به وطن بود که بخش چشم پزشکی ارتش در خیابان حافظ را دایر و بعدها زیرساخت‌های مدرسه دارالفنون چشم‌پزشکی مدارس را راه‌اندازی کرد. پروفیسور شمس برای مبارزه با بیماری تراخم در جنوب ایران از انجمن چشم پزشکی جهانی تعدادی پزشک تقاضا کرد و به این ترتیب توانست این بیماران را درمان و تراخم را تقریباً در مناطق جنوبی ایران ریشه کن کند.

گنجینه اسناد پزشکی

یکی از بخش‌های مهم موزه، مربوط به اسناد تاریخی است. نسخ خطی که در کتابخانه‌های مهم نگهداری می‌شوند و به سختی قابل دسترس هستند، در این موزه به نمایش گذاشته شده‌اند. علاوه بر کتاب‌ها و رساله‌های دستنویس، اسناد به جا مانده از دوران پیشین هم بیانگر بسیاری از قواعد و قوانین استفاده شده در گذشته هستند. مجموعه‌ای از اسناد پزشکی متعلق به تشکیلات اولیه بهداشتی در ایران (اداره صحتیه) با موضوعاتی مانند تعیین طبای شهرهای مختلف، اعلان‌های صحتی در یساب انواع بیماری‌ها، اعلان وزارت معارف در باب شرایط مجوز ساخت مطب در تهران و آمار مرگ‌ومیر بر اثر بیماری‌های مختلف در تهران، برخی از این اسناد و نسخ خطی هستند.

سفر به تاریخ پزشکی ایران

نیلوفر ذوالفقاری ✓
امیر کبیر به عنوان اصطبل شاهی ساخته شد، حالا ۲۰سالگی می‌شود که محل موزه ملی تاریخ علوم پزشکی شده است. در واقع هرچه درباره پیشینه طب قدیم و پزشکی نوین ایران در زمینه‌های مختلف وجود

نشانی: خیابان کارگر شمالی، خیابان شانزدهم (فرشی مقدم)، ورودی در شماره ۲ پودیس شمالی دانشگاه تهران

نزدیک‌ترین ایستگاه مترو: کارگر

ساعت بازدید: ۱۵ تا ۱۸

شماره ثبت ملی: ۲۳۴۷

سال افتتاح: ۱۳۸۵

هزینه ورودی: ۱۰هزار تومان

ابزار دامپزشکی

بررسی‌های تاریخی نشان‌دهنده آمیختگی علم پزشکی و دامپزشکی در دوران ایران باستان است. به همین دلیل هم وجود بخش دامپزشکی در این موزه عجیب به نظر نمی‌رسد. سالن دامپزشکی نمایشگر آثاری است که در دوره معاصر هم از آن استفاده شده است، مثل ابزارهای جراحی حیوانات، ابزار دندانپزشکی اسب، میز جراحی حیوانات کوچک، وسایل و ادوات سوارکاری، تصویر نخستین نسخه‌های تشریح حیوان در قرن نهم هجری قمری، ابزار نعل‌بندی و نعل‌هایی که از لحاظ ظاهری با یکدیگر متفاوت‌اند، نسخ خطی هستند.

گشت وگذار در موزه ملی تاریخ علوم پزشکی که بخش‌های متنوعی دارد

دارد، در بخش‌های متنوع این موزه جمع‌آوری و به نمایش گذاشته شده است. گشست وگذار در این موزه می‌تواند تجربه متفاوتی را برایتان رقم بزند و کمک کند تا با تاریخ فعالیت‌های پزشکی در کشورمان بیشتر آشنا شوید.

اولین یونیت‌های دندانپزشکی

پیشرفت علم دندانپزشکی پس از اسلام در ایران مدیون دانشمندان و پزشکان ایرانی از جمله علی بن رین طبری، محمدبن زکریای رازی، علی بن مجوسی اهوازی ارجانی، ابن سینا، سیداسماعیل گرگانی و... است که در آثار خود بخش‌هایی را به بهداشت و درمان بیماری‌های دهان و دندان اختصاص داده‌اند.

سالن دندانپزشکی موزه شامل آثاری مربوط به قرن معاصر است که توسط استاد دندانپزشکی، دکتر مرتضی مصفا جمع‌آوری و به نمایش گذاشته شده است. این سالن شامل نخستین یونیت‌ها، ابزار و وسایل دندانپزشکی است که با ورود استادان طب مدرن دندانپزشکی به ایران رسیده و در ۱۰۰سال اخیر مورد استفاده قرار گرفته است.

دواخانه نظامی

از قدیمی‌ترین داروخانه‌های ایران، دواخانه نظامی است که توسط‌های‌اخر سر تیب، برای وزارت جنگ تأسیس و همه لوازم و اسناد آن از اتریش خریداری و وارد ایران شد. سال ۱۳۸۱ با تلاش و پیگیری همسر دکتر نظامی، داروخانه به همراه تجهیزات و اسناد مربوطه به موزه ملی تاریخ علوم پزشکی اهدا شد. دستگاه‌های شیشه پرکن، شربت‌سازی، صافی، همزن، عصاره‌گیر و پرس برای تهیه کاشه از نمونه‌های آنهاست. همچنین در این مکان می‌توان ترازو، هاون چینی، ظروف آزمایشگاهی، قالب قرص زنی، سرنگ شیشه‌ای مدرج، آتش‌گردان، چراغ الکلی، ساکشن دستی، ظرف‌های دوجداره برای حرارت غیرمستقیم، قالب شیاف، قالب قرص، دستگاه مهر برجسته و کلیشه‌های قدیمی مورد استفاده در داروخانه را از نزدیک دید.

اشیای امانی موزه

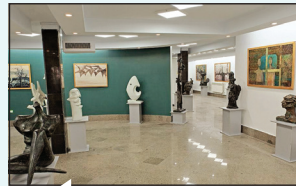

سال ۱۳۸۰ هم‌زمان با تأسیس موزه تاریخ پزشکی، موزه ملی ایران با هدف غنی‌سازی اشیای موزه تازه تأسیس، ۱۶۳قلم‌شیء را که از نظر متخصصان پیشینه استفاده آنها به پزشکی برمی‌گشت، به‌صورت امانی در اختیار موزه پزشکی قرار داد. این اشیای از آن زمان به‌صورت نمایشگاه دائمی در سالن‌های مرکزی موزه به نمایش گذاشته شده‌اند. ظروف سفالی، شیشه‌های و برنزی که استفاده‌های متنوعی در گذشته در فعالیت‌های پزشکی داشته‌اند، برخی از آثاری هستند که در این بخش می‌توانید آنها را تماشا کنید.

دکتر اسماعیل سنگ

• ویژه‌نامه روز پنجشنبه
• ۱۶ فروردین ۱۴۰۳
• شماره ۳۶

خانه‌موزه دکتر سندوزی

نشانی: میدان آزادی، خیابان احمد قاصد میر (بخارست)، خیابان دوازدهم، شماره ۲۵

نزدیک‌ترین ایستگاه مترو: میریای شیرازی

نزدیک‌ترین ایستگاه اتوبوس: پوهی

ساعت بازدید: ۱۵ تا ۱۸

معرفی: دکتر امیراسماعیل سندوزی، متولد سال ۱۳۰۷ است و از دانشکده دندانپزشکی دانشگاه تهران دکتری خود را دریافت کرده است. او با تئاتر، شعر، موسیقی و هنرهای تجسمی اشتناست و در نخستین فرصت به نقاشی پرداخته و به سرعت به مجسمه‌سازی نیز علاقه‌مند شده و مجسمه‌های بسیار زیبایی به سبک‌های مختلفی چون کوبیسم، امپرسیونیسم و رئالیسم خلق کرده است. دکتر سندوزی سال ۱۳۷۷، پس از آنکه ناگزیر شد برای جراحی به خارج از کشور سفر کند، مطبخ را به محلی برای نمایش آثار خود تبدیل کرد.

آثار پزشک هنرمند

تمام تجهیزات، کتابخانه شخصی، آثار هنری و نقاشی و طراحی، مجسمه‌ها، دست‌نوشته‌ها و حتی یادگاری‌های دوستان دکتر سندوزی در این خانه‌موزه به نمایش گذاشته شده است. اگرچه این خانه‌موزه در سال ۸۲ به بهره‌برداری رسیده اما وضعیت آن به‌گونه‌ای بود که نیاز به بازسازی داشت؛ بنابراین پس از چند سال تعطیلی برای بازسازی، در زمستان ۸۵ دوباره فعالیت خود را آغاز کرد که شامل نمایش ۶۰ مجسمه و ۶۰ تابلوی نقاشی است.

میان انبوهی از مجسمه‌ها

انبوهی از تابلوهایی که روی هم قرار گرفته، بعضی به دیوار آویخته شده‌اند و بعضی در تاریکی اتاق، تنها به لکه‌های سیاه بزرگی می‌مانند که حجم‌های عجیب و پیچیده کف اتاق را احاطه کرده باشند. این فضای کوچک اما پر از نیرو، سال‌ها در خدمت صاحب هنر مند، شاعر و نویسنده‌اش پایدار بوده است. این موزه مکان خوبی برای علاقه‌مندان به هنر مجسمه‌سازی است. در کنار برپایی نمایشگاه دائمی آثار دکتر سندوزی، اینجا محلی برای برگزاری نشست‌های تخصصی هنری و جشنواره‌های مختلف (جشنواره طراحی معاصر، پزشکان هنرمند، پرتاران هنر مند و...) نیز هست.

